

A Tolna Vármegyei Német Nemzetiségi Önkormányzat Közgyűlésének 2025. március 25-i rendkívüli ülése 1. számú napirendi pontja

Javaslat a Tolna Vármegyei Német Nemzetiségi Önkormányzat 2025-2029. évi stratégiai ellenőrzési tervének elfogadására

Előadó: Féhr György, a Közgyűlés elnöke

Tisztelt Közgyűlés!

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Bkr.) 30. § (1) bekezdése szerint a belső ellenőrzési vezető stratégiai ellenőrzési tervet készít, amely – összhangban a szervezet hosszú távú céljaival – meghatározza a belső ellenőrzésre vonatkozó stratégiai fejlesztéseket a következő évekre.

A hivatkozott jogszabályhely tételesen előírja a stratégiai ellenőrzési terv tartalmi követelményeit.

A stratégiai ellenőrzési terv nem konkrét ellenőrzési feladatokat, hanem a belső ellenőrzés átfogó céljaira, a folyamatok kockázataira és a belső ellenőrzés fejlesztésének irányára, prioritásaira vonatkozó összegzést tartalmaz, a melléklet szerint.

A Bkr. 22. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a belső ellenőrzési vezető feladata a kockázatelemzéssel alátámasztott stratégiai és éves ellenőrzési tervek összeállítása, a Közgyűlés jóváhagyása után a tervek végrehajtása, valamint azok megvalósításának nyomon követése.

A Bkr. 30. § (1a) bekezdésének megfelelően az államháztartás önkormányzati alrendszerébe tartozó költségvetési szervnél, így a nemzetiségi önkormányzatok esetében is öt évente, az alakuló ülést követő öt hónapon belül a belső ellenőrzési vezető stratégiai ellenőrzési tervet készít, melyet a Közgyűlés az alakuló ülést követő év február 28. napjáig hagy jóvá. A Tolna Vármegyei Német Nemzetiségi Önkormányzat stratégiai ellenőrzési terve az előterjesztés mellékletét képezi.

A fentiek figyelembevételével elkészített stratégiai ellenőrzési tervet a melléklet szerinti tartalommal a Közgyűlés elé terjesztem. Kérem a Közgyűlést, hogy a javaslatot vitassa meg és a határozati javaslatot fogadja el.

Határozati javaslat:

**A Tolna Vármegyei Német Nemzetiségi Önkormányzat
Községülésének/2025. (III. 25.) közgyűlési határozata
a Tolna Vármegyei Német Nemzetiségi Önkormányzat
2025-2029. évi stratégiai ellenőrzési tervének
jóváhagyásáról:**

A Tolna Vármegyei Német Nemzetiségi Önkormányzat
Községülése a Tolna Vármegyei Német Nemzetiségi
Önkormányzat 2025-2029. évi stratégiai ellenőrzési tervét
a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: Dr. Gerzsei Edit, jegyző

Határidő: folyamatos

Szekszárd, 2025. március 20.

**Féhr György
a Közgyűlés elnöke**

A Tolna Vármegyei Német Nemzetiségi Önkormányzat

2025-2029. évi Stratégiai Ellenőrzési Terve

Hatályos: 2025.01.01 - 2029.12.31.

I. BEVEZETŐ

A Tolna Vármegyei Német Nemzetiségi Önkormányzat (továbbiakban: Nemzetiségi Önkormányzat) a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: Njtv.) 2. § 2. pontja alapján törvényben meghatározott nemzetiségi közszolgáltatási feladatokat ellátó, testületi formában működő, jogi személyiséggel rendelkező, demokratikus választások útján az Njtv. alapján létrehozott szervezet, amely a nemzetiségi közösséget megillető jogosultságok érvényesítésére, a nemzetiségek érdekeinek védelmére és képviselésére, a feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetiségi közügyek területi szinten történő önálló intézésére jött létre.

A Nemzetiségi Önkormányzat az államháztartás önkormányzati alrendszerébe tartozik, feladata többek között az államháztartási kontrollrendszer működtetése. Az államháztartási kontrollok célja az államháztartás pénzeszközeivel és a nemzeti vagyonnal történő szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás, a beszámolási és adatszolgáltatási kötelezettségek szabályszerű teljesítésének biztosítása. A belső kontrollrendszerre és a belső ellenőrzésre vonatkozó részletes szabályokat az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.) végrehajtására kiadott kormányrendelet, a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Bkr.) határozza meg.

A belső ellenőrzés rendje a Nemzetiségi Önkormányzatnál szervezett. A Nemzetiségi Önkormányzat és Tolna Vármegye Önkormányzata (továbbiakban: Önkormányzat) által megkötött közigazgatási szerződés rögzíti a belső ellenőrzésre vonatkozó előírásokat. Ezek alapján a belső kontrollrendszer biztosítása a Tolna Vármegyei Önkormányzati Hivatal (továbbiakban: Hivatal) feladata. A belső ellenőrzési tevékenységet, amely magában foglalja a belső ellenőrzési vezetői feladatokat is, az Önkormányzat által megbízott külső szolgáltató látja el.

A Bkr. 30. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a belső ellenőrzési vezető stratégiai ellenőrzési tervet készít, amely - összhangban a szervezet hosszú távú szervezeti céljaival - meghatározza a belső ellenőrzésre vonatkozó stratégiai fejlesztéseket a következő öt évre az alábbi szerkezetben:

- a) a hosszú távú célkitűzéseket, stratégiai célokat;
- b) a belső kontrollrendszer általános értékelését;
- c) a kockázati tényezőket és értékelésüket;
- d) a belső ellenőrzésre vonatkozó fejlesztési és képzési tervet;
- e) a szükséges erőforrások felmérését elsősorban a létszám, képzettség, tárgyi feltételek tekintetében;
- f) az a)-c) pont alapján meghatározott ellenőrzési prioritásokat.

A Bkr. 30. § (2) bekezdésben foglaltak szerint a stratégiai ellenőrzési tervet szükség szerint felül kell vizsgálni, ami lehetőséget ad a stratégiai ellenőrzési terv módosítására.

A stratégiai ellenőrzési terv a fentiek alapján került összeállításra, mely a Nemzetiségi Önkormányzat működésének hatékonyságát, gazdaságosságát és eredményességét szolgálja.

A stratégiai ellenőrzési terv nem konkrét ellenőrzési feladatokat tartalmaz, hanem a belső ellenőrzés átfogó céljaira, a folyamatok kockázataira és a belső ellenőrzés fejlesztésének céljaira irányul.

II. HOSSZÚ TÁVÚ CÉLKITŰZÉSEK, STRATÉGIAI CÉLOK

A Nemzetiségi Önkormányzatra kiterjedő ellenőrzés stratégiai célkitűzése, hogy a Nemzetiségi Önkormányzat feladatai, tevékenységei, céljai tekintetében az ellenőrzési tevékenység a szilárd szakmai alapon álló, értékteremtő ellenőrzéseivel előmozdítsa a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét, hozzájáruljon a szabályszerű gyakorlatok hasznosításához, a kitűzött stratégiai célok eléréséhez és megvalósításához. Cél a rendeltetésellenes, jogszerűtlen, szerződésellenes vagy a Nemzetiségi Önkormányzat érdekeit sértő intézkedések feltárása, a jogszerű állapot helyreállítása.

A Nemzetiségi Önkormányzat közfeladatot lát el az Njtv.-ben foglaltak alapján, kötelező közfeladata:

- a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a területi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira,
- a területi nemzetiségi önkormányzat illetékességi területén működő állami, helyi önkormányzati vagy más szerv által fenntartott intézmények működésével, feladatellátásával összefüggő, a nemzetiségi közösség kulturális autonómiája megerősítését szolgáló döntési jogok gyakorlása,
- a képviselt közösség kulturális autonómiájának megerősítése érdekében a közösség önszerveződésének szervezési és működtetési feladatok ellátásával történő támogatása, kapcsolattartás a képviselt közösség területi nemzetiségi civil szervezeteivel, szerveződéseivel, a területén működő vallási közösségekkel,
- a területi nemzetiségi önkormányzat illetékességi területén lévő, a nemzetiségi közösséghez kötődő kulturális javak megőrzése érdekében szükséges intézkedések kezdeményezése,
- közreműködés a fejlesztési tervek előkészítésében,
- a nemzetiségi nyelven folyó nevelésre és oktatásra irányuló igények felmérése.

A területi nemzetiségi önkormányzat fent nevezett feladatokon kívül – hatósági feladatok kivételével – önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális öngazgatással összefüggő ügyekben, a területi írott és elektronikus sajtó, a hagyományápolás és közművelődés, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint területfejlesztési feladatok körében.

Kiemelt hosszú távú cél az előzőekben megfogalmazott és működtetett önkormányzati kötelező és önként vállalt feladatellátásnak a hatékony, eredményes, költségtakarékos, szabályszerű biztosítása.

A belső ellenőrzés általános stratégiai célja:

- A belső ellenőrrel kötött megbízási szerződésben meghatározott további szakmai feladatok eredményes minőségi ellátása, teljesítését gátló akadályok feltárása.
- A közgyűlési döntések eredményességének ellenőrzése.
- A közigazgatási szerződésben foglalt kötelezettségeknek való megfelelés biztosítása.
- A belső kontrollrendszer kiépítésének, működésének vizsgálata. Az ellenőrzések felmérjék a Nemzetiségi Önkormányzat folyamataiban rejlő kockázatokat és értékeljék azok csökkentésére kialakított ellenőrzési pontok megfelelőségét, eredményességét és hatékonyságát.
- A szabályszerű működés biztosítása a külső jogforrásoknak, belső szabályzatoknak, eljárásrendeknek való megfeleléssel.
- A gazdálkodás során a célhoz kötött felhasználás ellenőrzése.
- Az ellenőrzés eredményeként a Nemzetiségi Önkormányzat erőforrásainak védelme a veszteségektől és a nem rendeltetésszerű használatról.
- Az ellenőrzések segítsék az elszámolási kötelezettségek teljesítését.
- A külső, belső, hatósági, szakmai ellenőrzési jelentések alapján megtett intézkedések nyomon követése a beszámoltatás útján.
- Az ellenőrzési megállapítások hasznosítása érdekében fontos, hangsúlyos az utóvizsgálatok elvégzése, az ismétlődő hiányosságok megakadályozása.
- Gondos gazdálkodás az erőforrásokkal. A gazdálkodás törvényessége, szabályszerűsége és átláthatósága biztosított legyen a tervezés, a végrehajtás, a vagyongazdálkodás, a közbeszerzések során.
- A hatékony és folyamatos szervezeti és személyi működés biztosítása.
- A közvagyon értékének a megőrzése.
- Az ellenőrzések jobban segítsék az átláthatóságot, az elszámoltathatóságot és az elszámoltatást a közpénzekkel.
- Az ellenőrzések az eredményeik által hozzáadott értéket teremtsenek, javítsák a gazdálkodás eredményességét.

A stratégiai ellenőrzési terv céljai, célkitűzései összhangban állnak a Nemzetiségi Önkormányzat által ellátandó feladatok hosszú távú céljaival.

A belső ellenőrzési fókusz a Nemzetiségi Önkormányzat célkitűzéseinek figyelembevételével kerül kialakításra. A belső ellenőrzési fókusz az alábbi területekre terjed ki:

- belső kontrollrendszer működtetésére,
- az eredményes, hatékony működésre,
- a külső jogforrásoknak és a belső szabályzatoknak való megfelelés vizsgálatára.

A stratégiai ellenőrzési terv az ellenőrzésre vonatkozó főbb irányvonalakat határozza meg, amelyeket az éves ellenőrzési terv bont ellenőrzési feladatokra.

III. A BELSŐ KONTROLLRENDSZER ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉSE

Az Áht.-ban foglaltak szerint az államháztartási kontrollok célja az államháztartás pénzeszközeivel és a nemzeti vagyonnal történő szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás biztosítása.

A belső kontrollrendszer a kockázatok kezelése és tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, amely azt szolgálja, hogy megvalósuljanak a következő célok:

- a) a működés és gazdálkodás során a tevékenységeket szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan, eredményesen hajtsák végre,
- b) az elszámolási kötelezettségeket teljesítsék, és
- c) megvédjék az erőforrásokat a veszteségektől, károktól és nem rendeltetésszerű használatától.

A belső ellenőrzés tevékenysége kiterjed az adott szervezet minden tevékenységére, hatóköre kiterjed jogszabályok és a saját hatáskörben kiadott szabályzatok, utasítások, eljárásrendek pontos betartásának, betartatásának ellenőrzésére. Az adott ellenőrzések, valamint az éves ellenőrzési jelentések összegző megállapításai alapján segíteni kell a belső kontrollrendszer felülvizsgálata során tapasztalt hiányosságok, mulasztások, hibák korrigálását.

A költségvetési szerv vezetője a Bkr.-ben foglaltak szerint a területi nemzetiségi önkormányzat esetén a területi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti Tolna Vármegyei Önkormányzati Hivatal jegyzője.

A Nemzetiségi Önkormányzat feladatainak ellátását a Hivatal szervezeti egységei a megállapodásban foglaltak alapján biztosítják.

A Nemzetiségi Önkormányzat szervezeti és működési rendje, tevékenysége szabályozott. A Nemzetiségi Önkormányzat rendelkezik saját szabályzatokkal, valamint egyes tevékenységek tekintetében a Hivatal kiterjesztette szabályzatait a Nemzetiségi Önkormányzatra. Többek között a Belső kontroll kézikönyv hatálya is vonatkozik a Nemzetiségi Önkormányzatra is, mely tartalmazza a belső kontrollrendszer elemeit.

A Hivatal rendelkezik Integrált Kockázatkezelési rendszerrel, mely tartalmazza a szervezet azonosított folyamataihoz rendelt kockázatokat a kapcsolódó kockázati tényezőkkel, valamint az egyes kockázatok értékelését, az alkalmazandó kontrollt és kezelési stratégiát, továbbá indokolt esetben az adott kockázat(ok) kezelése érdekében végrehajtandó válaszingykedéseket.

A monitoring rendszer az operatív tevékenységek keretében megvalósuló folyamatos és eseti nyomon követésből, valamint az operatív tevékenységektől függetlenül működő belső ellenőrzésből áll.

A belső kontrollrendszer működtetése, aktualizálása, fejlesztése a változó körülmények, változó jogszabályok, továbbá a belső és külső ellenőrzések megállapításai alapján folyamatos feladatot jelent.

A belső ellenőrzés úgy segíti a Nemzetiségi Önkormányzatot a szakmai és gazdasági célkitűzések teljesítésében, hogy módszeres, rendszerezett szemléletet nyújt a belső kontrollrendszer értékeléséhez és javításához. A belső ellenőrzés felelőssége megfelelő biztosítékot szolgáltatni az ellenőrzési tapasztalatok alapján arra vonatkozóan, hogy az ellenőrzött szervezetek belső kontrollrendszerének folyamatai megfelelőek legyenek.

IV. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK ÉS ÉRTÉKEELÉSÜK

A kockázatelemzés az adott terület, tevékenység kockázatelemzési eljárásában véleményt alkot a lehetséges kockázatok azonosítása és értékelése során a múltbéli, jelenbéli és valószínűsíthető jövőbeli eseményekkel kapcsolatosan. E tevékenység során a kockázatok bekövetkezési valószínűségét, okozott hatását értékeljük.

A magas és közepes szintű kockázati tényezőket figyelembe véve kell megtervezni a folyamatok belső ellenőrzési metódusát, gyakoriságát.

A rendelkezésre álló adatok alapján az éves terv elkészítésénél a következő kockázati tényezők kerülnek megállapításra, elemzésre általánosan:

- Külső szabályozottság: törvények, rendeletek hiányossága, jogszabályi változások gyakorisága korlátozhatja a tevékenységet.
- Szabályozás összetettsége: belső szabályzatok hiánya, illetve a gyakorlattal való összhangjának hiánya veszélyezteti a szabályszerű működést.
- Gazdasági kockázat: költségvetési támogatás változása, egyéb anyagi források változása, adóváltozások, infláció, árfolyamváltozás, külső szolgáltatóknál bekövetkező változások, amelyek negatív hatással lehetnek a tevékenységre, (pl. bevétel kiesést, kiadás, ráfordítás növekedést eredményeznek).
- Humán Erőforrás: a hatékony működést korlátozza vagy teljesen ellehetetleníti a szükséges számú, megfelelő képesítésű személyi állomány hiánya.
- Tárgyi szükségletek: a tevékenység ellátásához szükséges eszközök, berendezések, anyagok, azaz a megfelelő mennyiségű és minőségű anyagi erőforrás hiánya.
- Információáramlás: a döntéshozatalhoz nem megfelelő, illetve nem megfelelő időben rendelkezésre álló információ a szükségesnél kevesebb ismeretre alapozott döntést eredményez.
- Az utolsó ellenőrzés óta eltelt idő: még nem vizsgált terület vagy több éve nem vizsgált terület.
- Szervezeti átalakulás, átalakítás: kormányzati vagy önkormányzati döntés alapján elrendelt belső szervezeti átalakulás, átalakítás, vezető váltás történt vagy várható.
- Külső ellenőrzés által kockázatosnak ítélt terület: ÁSZ vagy egyéb szervezet által kockázatosnak ítélt terület.

V. BELSŐ ELLENŐRZÉSRE VONATKOZÓ FEJLESZTÉSI ÉS KÉPZÉSI TERV

VI. ELLENŐRI LÉTSZÁM, ELLENŐRI KÉPZETTSÉGEK, TÁRGYI FELTÉTELEK

A belső ellenőrzést a közigazgatási szerződés alapján a Hivatal által kiválasztott külső szakértő látja el. A Nemzetiségi Önkormányzat is jogosult belső ellenőrzést végeztetni működési támogatása terhére vállalva annak költségeit.

Fejlesztési tervként fogalmazódik meg a belső ellenőrzésre fordítandó időkeret és forrás megnövelése.

Külső szolgáltató igénybevétele mentesíti a Nemzetiségi Önkormányzatot a kapacitás felmérés és létszámgazdálkodás alól.

A belső ellenőrzési munkához szükséges tárgyi feltételeket a külső szolgáltató saját keretei között biztosítja.

Elvárás, hogy a külső szolgáltató belső ellenőre a Bkr.-ben előírt képzettséggel, képesítéssel és szakmai gyakorlattal rendelkezzen. A belső ellenőrnek regisztrálva kell lennie a költségvetési szervnél és köztulajdonban álló gazdasági társaságnál belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásáról és kötelező szakmai továbbképzéséről, valamint a költségvetési szervek vezetőinek és gazdasági vezetőinek belső kontrollrendszer témájú kötelező továbbképzéséről szóló 22/2019. (XII. 23.) PM rendelet előírásai alapján vezetett hatósági nyilvántartásban, és a költségvetési szerveknél belső ellenőrzési tevékenység folytatásához szükséges engedéllyel kell rendelkeznie. A szolgáltató feladata gondoskodni arról, hogy a kötelező kétévenkénti továbbképzéseket a belsőellenőrök teljesítsék.

Az ellenőrzésekre való felkészülési tevékenység erősíthető az ellenőrzött szervezettel, szervezeti egységgel, tevékenységgel kapcsolatos információk szélesebb körű gyűjtése, kockázatok feltárása, korábbi, vagy külső ellenőrzések tapasztalatainak megismerése terén.

Az ellenőrzés módszereiben egyre szélesebb teret kell biztosítani a dokumentum alapú vizsgálati lehetőségeknek. Emellett célszerű fontos szerepet szánni az ellenőrzőlisták, teszt- és értékelő lapok, kérdőívek alkalmazásának, valamint gondoskodni azok megbízható, szakszerű kitöltetéséről az ellenőrzött szerv részéről.

VII. ELLENŐRZÉSI PRIORITÁSOK

A stratégiai ellenőrzési terv nem konkrét ellenőrzési feladatokat, hanem a belső ellenőrzés átfogó céljaira, a folyamatok kockázataira és a belső ellenőrzés fejlesztésének irányára vonatkozó megállapításokat tartalmazza.

Az ellenőrzés során vizsgálandó területek meghatározásánál a vonatkozó jogszabályi előírásokon felül figyelembe kell venni a szervezet struktúrájában vagy tevékenységében bekövetkező változásokat is.

Alapvető követelmény a valóságos helyzet feltárása, a tárgyyszerűség és az objektivitás. Törekedni kell az időszerű ellenőrzési témák vizsgálatára, az ellenőrzési kötelezettségek, jogosultságok teljesítésére.

Az éves ellenőrzési tervek minden évben kockázatelemzés alapján kerülnek meghatározásra. A belső ellenőrzési fókusz az elfogadott célkitűzések és vezetői elvárások alapján iránymutatást ad arra, hogy a belső ellenőrzésnek mely területekre kell irányítania erőforrásait a magas kockázatúnak minősített folyamatok tekintetében. A magas szintűnek minősített kockázati tényezőket, valamint a kockázatkezelés eljárásrendjében megfogalmazottakat figyelembe véve kell elkészíteni az éves ellenőrzési tervet.

Lehetőség van a rendelkezésre álló humánerőforrás kapacitás és lefedettség alapján mérlegelési jogkörben a nem magas kockázatúnak minősített területek, tevékenységek ellenőrzésének szerepeltetésére az éves ellenőrzési tervben.

Gyakori ellenőrzés tárgyává kell tenni elsősorban a szabályozás aktualitását és érvényesülését, a belső kontrollok működését, a vagyonkezelés, a pénzügyi és az adózási, a számviteli nyilvántartási, beszámolási, adatszolgáltatási feladatok ellátását.

VIII. ZÁRÓ ÉS HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉSEK

A belső ellenőrzési vezető által – az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatóban foglaltakra figyelemmel – összeállított, a Tolna Vármegyei Német Nemzetiségi Önkormányzat Stratégiai Ellenőrzési Terve 2025. január 1-jétől 2029. december 31-ig hatályos, melynek szükség szerinti felülvizsgálatáról, módosításáról a stratégiai, hosszú távú céljaival összhangban gondoskodni kell.

Szekszárd, 2025. március 6.

Készítette:

Dr. Kádár Andrásné
belső ellenőr